

Dange het schild van Noord-Nias

In dit artikel aandacht voor het schild van Noord-Nias, de *dange*. In Tribale kunst voorjaar 2023 is het meer algemene schild van Nias, de *baluse*, behandeld.

Mannen uit de omgeving van Gunung Sitoli. Twee mannen dragen een schild. De linker een grof gesneden baluse met ovale knop, zonder de gebruikelijke rotan dwarsbindingen. De rechter heeft een *dange*.

Foto 1887 Joachim Freiherr von Brenner-Felsach. Collectie Weltmuseum Wien, nr. 18646. Verworven van Hilda Maria Brenner-Felsach.

Het Indonesische eiland Nias ligt in de Indische Oceaan op een afstand van ongeveer 125 km voor de westkust van Sumatra, ter hoogte van de havenstad Sibolga. Het heeft een oppervlakte van 5.625 km² (ongeveer 12 x zo groot als Texel).

De *dange* is een langwerpige, zeshoekige houten schild in de vorm van de *kliau* van Borneo (zie Tk 2023-3). Het wordt alleen in het noorden van Nias gebruikt. De lange zijden lopen evenwijdig aan elkaar en kunnen versterkt zijn met houten stokken, bevestigd met plantenvezels. De onder- en bovenkant (resp. *tojo* of *g-abe* en *bagi* of *hogo*) van de *dange* lopen schuin toe in een stompe punt. Aan de achterzijde in het midden heeft het schild twee beugels (*folou*) die boven elkaar geplaatst zijn, dwars op de lengterichting van het schild.

Door deze beugels wordt de voorarm gestoken. Het schild wordt gemaakt van massief, zwaar hout en is vaak bedekt met karbouwenhuid (*G-uli gorobao*) dat aan de randen met rotan bindsels is vastgezet. Ook bekleding met doek van boombast of met (petroleum)blik komt voor. Soms is de *dange* gedecoreerd met een gestileerd menselijk gezicht en geometrische of andere motieven. De lengte is ongeveer 150 tot 160 cm, de breedte ongeveer 30 tot 40 cm. Het schild weegt ca. 4 tot 6 kilo. De *dange* is door zijn gewicht niet gemakkelijk hanteerbaar en daardoor niet geschikt in een man-tegen-man-gevecht. Het is een groot en zwaar schild waarachter de krijgers zich verschuilen, bijvoorbeeld als ze op de muren van het dorp staan om het te verdedigen.

albertvanzonneveld@zonnet.nl

Zeshoekige dange van hout, grotendeels bekleed met dierenhuid, bevestigd met rotan strips. Bij de bovenkant is een strook van vezels van de Arengpalm bevestigd. Volgens de oude inventariskaart 'uitsluitend te gebruiken door de koning in geval van oorlog', wat er op zou wijzen dat dit het schild van een hoofman is. L. 153 cm, b. 38 cm. Collectie Weltmuseum Wien, nr. 27272. Verworven in 1886/'87 van G.B. Cerruti.

Zeshoekige dange van hout, grotendeels bekleed met beschilderde boombast en versierd met een rij van ruwe diamanten (niet zichtbaar op de foto). De boombast is bevestigd met rotan strips. Bij de bovenkant is een strook van vezels van de Arengpalm bevestigd. L. 159 cm. Collectie Weltmuseum Wien, nr. 98233. Verworven in 1887 van J. Freiherr von Brenner-Felsach.

Voor- en achterzijde van een dange van hout met rechte zijden en een afgerond driehoekige boven- en onderzijde. De buitenzijde is convex, de binnenzijde concaaf met een smal rugje (hulu of tolo hulu) over het midden. Bijna de gehele buitenzijde is bekleed met (petroleum)blik. Nabij de bovenzijde zijn met witte verf drie kringen geschilderd. Evenwijdig aan de buitenranden zijn ijuk kwastjes gebonden (ijuk = donkergekleurde vezels uit de stam van de Arengpalm, *Arenga pinnata*). L. 146 cm, b. 38 cm. Collectie Stichting Nationaal Museum van Wereldculturen. Coll. nr. RV-1002-192. Verworven in 1884 van Ch.L.J. Palmer van den Broek. Foto's: Irene de Groot.

Literatuur

Modigliani, E. (1890). *Un Viaggio a Nias*. Milano: Fratelli Treves
 Zonneveld, A.G. van (2022) *Traditionele wapens van Nias. Het eiland van krijgers*. Leiden: Sunfield Publishing